

17. juni 2021 kl 02:00 **Miljø**

Debat

16 organisationer: Evalueringen af planloven skal sætte retningen for det åbne land

Det er oplagt at kigge mod landdistrikterne som en drivkraft for den grønne omstilling. Men hvis det skal lykkes, skal planlægningen understøtte de multifunktionelle løsninger på arealerne, mener 16 organisationer.

Der er brug for at tænke i multifunktionelle løsninger ved landdistrikter, hvis vi skal løse de samfundsmæssige mål, skriver Søren Møller på vegne af en række organisationer. Foto: Colourbox

Søren Møller

Formand for Collective Impact på vegne af blandt andet Landdistrikternes Fællesråd og Landbrug & Fødevarer

Dette indlæg er alene udtryk for skribentens egen holdning. Alle indlæg hos Altinget skal overholde de presseetiske regler.

Det åbne land kommer til at spille en central rolle i at løse bundne samfundsdagsordener for klima, miljø, biodiversitet og jordbrug.

Hvis landdistrikterne skal være primus motor for grøn omstilling af anvendelsen af vores arealer på en måde, som samtidigt gør det bedre at bo og drive erhverv på landet, har vi brug for en planlægning, der understøtter muligheder og multifunktionelle løsninger.

Når fysisk planlægning og økonomiske virkemidler ikke tænkes strategisk sammen i multifunktionelle løsninger i det åbne land, risikerer vi at sløse med både arealer og samfundsøkonomi.

Derfor er der brug for et styrket og mere innovativt fokus på, hvordan henholdsvis planloven, statslige interesser, kommunal planlægning og tilskudsordninger kan spille meget bedre sammen. Det bør være et centralt emne i den igangværende evaluering af planloven.

Fokus på helhedsorienteret arealanvendelse

Regeringen og KL har netop indgået aftale om kommunernes økonomi for 2022. Af aftalen fremgår det, at helhedsorienteret arealanvendelse er et centralt emne i grøn omstilling:

"Regeringen og KL er enige om at understøtte, at arealanvendelsen i det åbne land skal planlægges intelligently, så der samlet set opnås størst værdi i forhold til politiske målsætninger vedrørende klima (CO₂-reduktion og klimatilpasning), vandmiljø, natur, friluftsliv, landdistriktsudvikling og muligheder for opsætning af vedvarende energianlæg".

Det er blot sidste skud på stammen i interessen for at anvende vores arealer på en måde, så de bidrager bedst muligt til at opfylde multifunktionelle samfundsmål.

Medunderskrivere

Steffen Damsgaard, formand, Landdistrikternes Fællesråd

Thor Gunnar Kofoed, viceformand, Landbrug & Fødevarer

Winni Grosbøll, direktør, Friluftsrådet

[Vis mere](#)

Tænk landskabets potentialer sammen

I finansloven for 2021 er der frem til 2030 afsat to milliarder kroner til en klimalavbundsordning, der også har til formål at gavne vandmiljø og 100 millioner kroner til en klimaskovfond, der også har til formål at gavne natur og friluftsliv. Allerede i 2018 blev der etableret en fond for multifunktionel jordfordeling.

Fonden har fået 150 millioner kroner frem til 2022 og skal dække kommuners udgifter til jordfordeling i lokale projekter, som blandt andet skal gavne klima, natur og landmænd over hele landet.

I Collective Impact-samarbejdet "Fremtidens bæredygtige landskaber" har vi gode erfaringer med at finde bedre løsninger på ikke blot ét, men mange problemer, fra fire pilotprojekter om multifunktionel jordfordeling.

Det fremmer lokalt ejerskab og inviterer til innovation og udvikling i landdistrikter. Fra pilotprojekterne ved vi også, at de multifunktionelle forandringer giver samfundsøkonomisk overskud, og at det er ressourcesspild ikke at tænke landskabets potentialer intelligent sammen.

Tiltagene er nødt til at spille sammen

Vi mangler strategi og rammer, der kan udmønte tiltagene, så de spiller optimalt sammen i implementeringsfasen.

Det dur ikke, at de milliardstore virkemidler ikke kan implementeres intelligent i landskabet, fordi vi har en planlægning, der halter bagud i forhold til den multifunktionelle tilgang til arealerne.

Så længe der ikke er en sammenhængende planlægning for det åbne land, er motivationen for at arbejde på tværs af fagområder i såvel staten som i kommunerne begrænset.

Så længe der ikke er en sammenhængende planlægning for det åbne land, er motivationen for at arbejde på tværs af fagområder i såvel staten som i kommunerne begrænset

Søren Møller, formand, Collective Impact

Dermed forspildes muligheden for, at kommuneplanen aktivt kan sætte retning og ramme for, at lokale potentialer afvejes og aktivt understøttes i en værdiskabende lokal udvikling.

Vi skal have en tværgående tilgang til landfornyelse

Kommuneplanlægningen er opdelt i sektorplanlægning for i alt 29 planemner. Det betyder, at kommunerne udarbejder temaplaner for en lang række individuelle planemner.

Planemnerne administreres efter forbud med ophæng i sektorlovgivning. Planemnerne og de tilknyttede sektorinteresser risikerer at virke i konkurrence mod hinanden.

Dermed ender sektorplanlægningen med at blive en konflikthåndteringstilgang til det åbne land. Der er brug for at planlægge for synergier og muligheder i stedet for.

Man kan sammenligne med byfornyelsesplaner, der går på tværs af boliger, trafik, erhverv og sociale hensyn. Der er brug for at udvikle en tilsvarende tværgående tilgang til landfornyelse; en tilgang, der skaber retning for anvendelsen af det åbne land på tværs af planemnerne.

Det vil kunne give såvel beslutningstagere som borgere et overblik over væsentlige landskabstyper og arealinteresser.